

Årsmøde 24. november 2015

Får du for lidt...

...på bundlinjen?

Stil krav der rykker!

v/kvægbrugskonsulent - Niels Vitus Hampholt
og driftsleder Jacob Jensen, Gråsten Landbrugsskole

Erfaring er fra projekt:

Styrket konkurrenceevne i økologisk mælkeproduktion

- Formål er at finde indsatsområder som kan reducere fremstillingsprisen med: **20-30 øre pr. kg EKM**
- Syddansk Økologi deltager med 6 bedrifter.
- I projektet er der i alt 32 bedrifter.

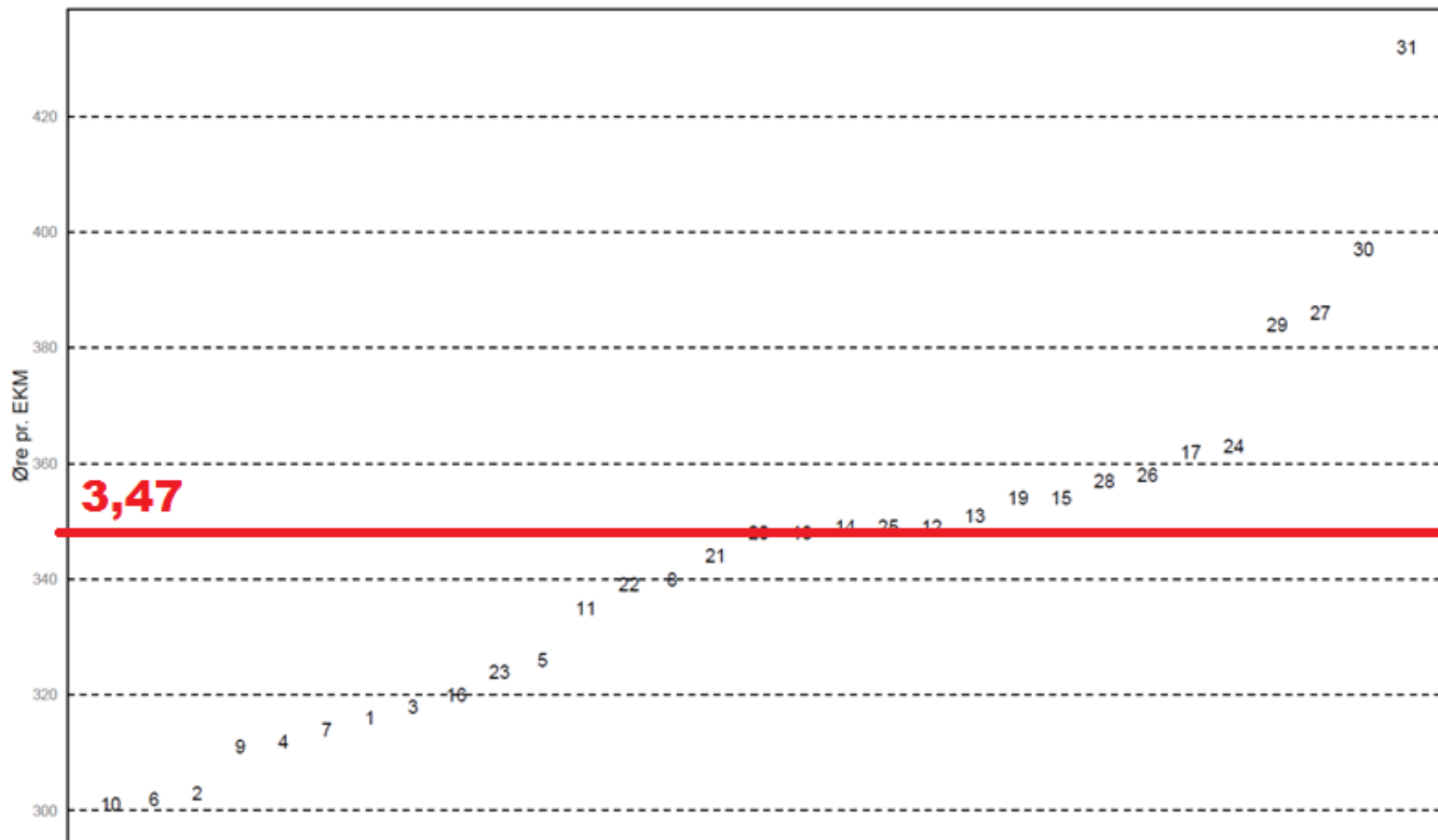
STØTTET AF
mælkeafgiftsfonden

STØTTET AF
fonden for
økologisk landbrug

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Kend din fremstillingspris 2014

Fremstillingspris pr. kg EKM – økonomi i stalden (excl. værdiændring).

Løftet pegefinger!

Bedre data til eget brug

- Jeres egne årsrapporter, er baggrunden for rigtig mange værktøjer - Kend din fremstillingspris, fraktilanalyse mm.
- Desværre finder vi en del fejl, derved bliver resultatet mere upræcist.
- I får ikke den nytte af de tal som I har for jeres bedrift og de værktøjer I bruger.

Opfordring herfra:

- Brug 1 time ekstra på at tjekke jeres regnskab.
- Især fordeling af udgifter/indtægter, isæt mark/stald, de 10 ha ved naboen, pasning af families jord, bygningslejer, osv.

Inden besøg ved landmand

- Gennemgang af en masse data
 - Tal for hver bedrift
 - Gennemsnitstal
 - Top 5 tal
 - Fraktilanalyse
- Landmænd fik tilsendt data.

Ikke gennemgang af årsrapport, produktionstal mm.

Fremstillingspris på økologisk mælkeproduktion 2014

Løbenummer - Tildelt efter fremstillingspris pr. EKM ved egen grovfoderpris	Grs. Gruppe	3	16	23	5	11	22	8	21
Persentil		P77	P74	P71	P68	P65	P61	P58	P55
Årskoer	199	150-250	100-150	100-150	150-250	Over 250	150-250	150-250	100-150
Antal årsopdræt pr. årsko	0,99	1,25	0,83	0,87	1,14	0,76	1,04	1,31	1,02
Kg EKM pr. årsko (leveret)	8,496	9,916	7,696	8,554	8,863	9,191	8,422	8,250	8,007
Grovfoder kvalitet 1. slet græs	6,29	6,24	-	6,33	6,68	6,29	6,32	-	6,30
Grovfoder kvalitet majs	6,22	6,44	6,16	6,43	6,16	6,37	5,92	-	-
Race: 1=RDM, 2=SDM, 3=Jersey, 4=blandet/andet	-	Stor race	Stor race	Stor race	Stor race	Stor race	Stor race	Stor race	Stor race
Malkesystem	-	AMS	Malkestald	Malkestald	Malkestald	AMS	Malkestald	Malkestald	Malkestald
Nøgletal pr. kg EKM									
Dækningsbidrag	12.769	14.289	13.179	14.161	14.041	14.910	13.199	10.421	10.222
Dyreomsætning og andre landbrugsindtægter ekskl. værdiændringer pr. kg EKM	-0,30	-0,41	-0,28	-0,34	-0,32	-0,26	-0,39	-0,38	-0,23
Foderomkostninger ekskl. værdiændring pr. kg EKM	2,02	2,14	1,76	1,78	1,94	1,91	2,05	2,19	1,95
Dyrlæge og diverse pr. kg EKM	0,27	0,24	0,24	0,31	0,21	0,27	0,30	0,26	0,37
Arbejdsmkostninger pr. kg EKM	0,48	0,38	0,50	0,54	0,52	0,29	0,53	0,53	0,40
Energi, vedligehold mm.	0,55	0,56	0,30	0,45	0,50	0,67	0,41	0,43	0,55
Renter, leje og afskrivninger	0,39	0,28	0,67	0,50	0,41	0,46	0,49	0,36	0,40
Fremstillingspris pr. kg EKM	3,41	3,18	3,20	3,24	3,26	3,35	3,39	3,40	3,44
Korrektion ved egen fremst. pris grovfoder	0,06	292	346	365	314	330	361	322	361
Korr. Fremstillingspris pr. kg EKM	3,47	295,45	348,91	368,18	317,35	333,20	364,89	325,45	364,85
Opnået pris pr. kg. EKM	3,47	3,38	3,45	3,44	3,38	3,52	3,57	3,38	3,40
Nøgletal pr. årsko									
Værdiændring besætning og beholdninger	-274	-297	-164	-195	-108	-260	-315	-375	-286
Dækningsbidrag ekskl. værdiændringer pr. årsko	13.043	14.586	13.343	14.356	14.149	15.171	13.514	10.796	10.508
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	12.364	12.007	11.453	12.656	12.701	13.131	12.077	10.943	10.795
Heraf afskrivninger pr. årsko	3.028	3.350	4.119	2.397	2.674	4.216	2.536	2.106	2.133
Arbejdsmkostninger pr. årsko	4.138	3.753	3.882	4.589	4.607	2.648	4.466	4.381	3.231
Bundet kapital	53.749	49.311	72.194	35.673	44.450	63.497	40.726	41.873	29.853
Anvendt rentesats, pct.	2,70	1,90	2,20	3,10	3,10	3,70	2,90	2,70	2,30
Resultatkorrektion ved 4 % rente	-736	-1.036	-1.299	-321	-400	-190	-448	-544	-508
Afkastningsgrad	3,3	6,5	4,6	7,3	6,1	6,5	5,7	1,5	0,4

Specifikation af resultat	Kr. pr. årsko								
Mælk	30.337	34.098	26.548	29.400	30.337	32.854	30.032	27.905	27.217
Salg af dyr inkl. andre indtægter kvæg	2.844	4.030	2.512	3.209	3.079	2.461	2.546	2.771	3.188
Køb af dyr, kvæg	-224	-65	-	-	-	-36	-	-	-144
Besætningsforskydning	-279	-150	-539	-558	-360	-292	406	-41	-1.473
Andre landbrugsindtægter	11	-	28	26	-	-	-	-	-
Bruttoudbytte i alt	32.689	37.913	28.550	32.076	33.056	34.986	32.984	30.635	28.788
Korn	-2.872	-3.480	-	-166	-4.502	-3.419	-5.155	-	-2.262
Råvarer	-1.794	-1.893	-	-	-2.028	-1.587	-1.016	-	-
Kraftfoder, fiskeudfoder, færdigblanding mv.	-3.995	-5.200	-5.287	-5.309	-1.447	-4.224	-2.470	-7.956	-4.947
Mineraler og vitaminer	-355	-282	-394	-361	-344	-419	-443	-182	-318
Biprodukter mv.	-26	-	-	-788	-	-	-	-	-
Grovfoder	-8.510	-10.384	-7.845	-8.620	-8.867	-7.927	-8.205	-9.920	-8.111
Dyrlæge og medicin	-765	-709	-464	-648	-283	-931	-639	-790	-941
Avl, rådgivning og kontrol	-837	-1.023	-432	-1.302	-760	-908	-923	-757	-960
Diverse stykomkostninger, inkl. pasningsaftale	-766	-653	-949	-721	-784	-660	-934	-609	-1.025
Stykomkostninger i alt	-19.919	-23.624	-15.371	-17.915	-19.015	-20.076	-19.785	-20.214	-18.566
Dækningsbidrag	12.769	14.289	13.179	14.161	14.041	14.910	13.199	10.421	10.222
Energi	-618	-767	-461	-459	-420	-1.016	-510	-702	-348
Brændstof og maskinstation	-324	-350	-77	-347	-350	-150	-261	-477	-1.427
Vedligehold	-1.684	-1.764	-659	-2.330	-1.851	-2.020	-1.603	-1.313	-1.696
Lønomkostninger	-2.508	-2.294	-951	-2.392	-3.031	-2.327	-3.219	-1.628	-1.272
Ejer aflønning	-1.630	-1.459	-2.931	-2.197	-1.576	-322	-1.247	-2.753	-1.959
Forsikring	-322	-476	-251	-278	-432	-297	-561	-323	-479
Diverse kap.omkostninger	-652	-612	-419	-1.011	-850	-407	-944	-496	-805
Kapacitetsomkostninger i alt	-7.739	-7.722	-5.749	-9.015	-8.510	-6.539	-8.345	-7.692	-7.986
Afskrivning, fast ejendom	-1.626	-1.416	-3.283	-1.825	-1.260	-2.027	-1.851	-1.574	-1.829
Afskrivning, staldinventar	-1.303	-1.934	-166	-572	-1.414	-2.190	-685	-532	-305
Afskrivning, øvrigt	-98	-	-670	-	-	-	-	-	-
Øvrige kapitalomkostninger	-73	-	-	-	-	-	-	-	-
Leje af driftsbygninger	-111	-	-	-148	-146	-	-	-	-
Renteomk. af bundet kapital	-1.413	-935	-1.585	-1.095	-1.371	-2.375	-1.196	-1.145	-675
Kapitalomkostninger i alt	-4.625	-4.285	-5.704	-3.640	-4.191	-6.592	-3.732	-3.251	-2.809
Årets resultat	406	2.282	1.725	1.505	1.340	1.780	1.122	-522	-572

Fraktilanalyse

Fraktilanalyse for løbenummer 14: Økologisk mælkeproduktion											
102 bedrifter i gruppen	Stærk konkurrenceevne							Stort forbedringspotentiale			
Fraktil	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Kg EKM pr. årsko (leveret)	10.253	9.968	9.713	9.450	9.222	8.863	8.686	8.483	8.281	7.570	7.316
Fremstillingspris pr. kg. EKM	2,85	2,94	3,12	3,17	3,21	3,28	3,35	3,40	3,50	3,81	3,88
Foderomkostninger pr. kg. EKM	1,66	1,76	1,83	1,86	1,89	1,92	1,95	2,01	2,07	2,21	2,28
Afkastningsgrad	14,9	12,4	9,6	7,0	6,3	5,2	3,3	2,4	1,6	-2,8	-5,0
Bundet kapital	30.865	35.592	44.181	47.018	49.546	52.389	55.610	57.575	61.404	72.713	88.656
Dækningsbidrag pr. årsko	18.396	16.887	15.451	14.879	14.257	13.826	12.998	12.673	11.982	10.465	8.567
Krav til dækningsbidrag pr. årsko	9.593	10.296	11.311	11.911	12.262	12.596	12.994	13.394	14.269	15.812	16.792
Arbejdsomkostninger pr. årsko	2.893	2.964	3.430	3.745	3.858	4.191	4.406	4.557	4.807	5.742	6.313
Bygninger pr. årsko	1.831	2.177	2.473	2.658	2.948	3.119	3.284	3.529	3.709	4.378	4.909
Inventar pr. årsko	2.178	2.475	2.932	3.371	3.527	3.937	4.302	4.633	5.119	5.742	6.154
Årets resultat pr. årsko	5.184	4.766	2.528	2.220	1.487	1.289	412	-278	-845	-3.115	-4.160

Tabel 1. Fraktilanalyse. Bedrift nr. 14 er vist med 102 økologiske bedrifter af stor race som sammenligningsgruppe.

Besøg og indsatsområder

- Besøg af driftsøkonomi-, planteavls- og kvægbrugskonsulent (tværfagligt møde).
- Gennemgang af landmands egne tanker til indsatsområder på sin bedrift.
- Gennemgang af rådgivernes tanker, ud fra data og herefter en diskussion af emnerne.
- Fastsættelse af emner til indsatsområder.
- Pris ved forbedringspotentialer (øre/kg EKM).

Forventede effekter på fremstillingsprisen

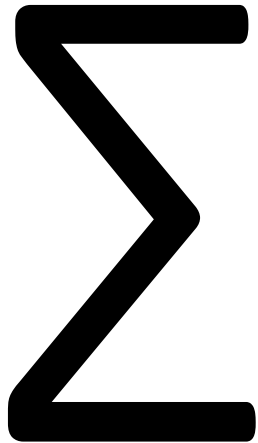
Forventet effekt på fremstillingsprisen, øre pr. kg EKM	Landmand					
	1	2	3	4	5	6
Højere mælkeydelse (500kg)		10	9	9	8	8
Udskiftningspct forbedres						
Sænkning af kælvningsalder (1. mdr)	0,5					
Dyrk proteinafgrøder selv (ingen købt protein)	12	8		9	10	
Sænke Bidragssats - kreditlån		5				
Forlænget laktation		3				
Bedre Majs kvalitet (stigning 0,1 i NEL20)			6		6	
Bedre græskvalitet (stigning) 0,1 i NEL20					6	6
Bedre arbejdsrutiner - LEAN	8	9			23	10
Ungdyrstald			10			
Pasningsaftale omkring kvier						
Dyrlægeregning sænkes - bedre sundhed		5		21		
Stigning i græsudbytte				15		
Køb af halm ved grost						
Sænkning af celletal		2		2	2	
Samarbejde med planteavler - mht. produktion af grovfoder					18	12
Billigere indkøb af foder					30	10
Jordleje						2
Maskinomkostninger						4
Service malkerobotter						2

– grove udregninger/stor usikkerhed

1. Indsatsområde - Mælkeydelse

- Mange besætninger har fokus på at øge ydelsen.
- Beregninger viser at der ved en ydelsesstigning på 500kg EKM, er mellem 7-10 øre at hente pr. kg. EKM i fremstillingsprisen.
- Husk at der er 2 øre at hente pr. kg. EKM i fremstillingsprisen ved reduktion af celletal.

Opskriften på højt DB i mælk

- God grovfoderkvalitet
- God energiudnyttelse
- Høj sundhed
- Lav dødelighed
- God reproduktion

Høj
ydelse

Højt DB

2. Indsatsområde - Grovfoderkvalitet

- Grovfoder er en vigtig kilde til protein, stivelse og energi i en foderration.
- Grovfoderkvaliteten er afgørende for en billig og god foderration. (god kvalitet = billigere foderration).
- Der er stadig for mange mælkeproducenter der laver en for ringe grovfoderkvalitet.
- Stil krav til dig selv, rådgiver, medarbejder og maskinstation – så du får den bedste grovfoder.

NEL 20 værdi for grovfoder

Oversigt: NEL 20 (Mj/kg TS)

	1. slæt	2. slæt	3. slæt	4.slæt	Majs 2014	Helsæd
Gns.	6,30	6,00	5,74	5,80	6,16	5,44
10% nedre	5,77	5,61	5,38	5,35	5,82	5,01
10% øvre	6,75 '	6,42	6,04	6,21	6,50 '	5,93
Eksempel	5,90 *	5,95	5,43 *	5,78	-	5,89

Helsæd: Stivels (g/kg TS). Gns: 184, nedre:99, øvre: 285, eks.: 208

Protein i grovfoder

Oversigt: Protein (g/kg ts)

	1. slæt	2. slæt	3. slæt	4.Slæt	Majs 2014	Helsæd 2014
Gns.	145	159	172	199	79	122
10% nedre	117	133	143	173	69	99
10% øvre	174 ‘	187	200	223	90 ‘	150
Eksempel	153 *	141	153 *	211	-	130

Majs: Stivels (g/kg TS). Gns: 370, nedre:279, øvre: 386, eks.:

Prisen for dårligt grovfoder - øko

	Ex.	Gns.	Forskel
Grovfoder	14,8	14,9	
Kraftfoder	9,5	9,2	
Kg. Ts	24,3	24,1	
Energi	6,24	6,31	
Pris	45,28	41,37	3,91

Økologisk besætning, fra dårlig til gennemsnitlig grovfoderkvalitet.

Ved 150 køer i 180dage -> 105.570kr

Besparelse ved god grovfoder – konv.

	Gns.	Øvre 10%	Forskel
Grovfoder	14,6	15,9	
Kraftfoder	9,3	7,6	
Kg. Ts	23,9	23,5	
Energi	6,85	6,99	
Pris	35,77	32,91	2,86

Konventionel besætning, fra middel til 10% øvre grovfoderkvalitet.

Ved 200 køer i 200 dage -> 114.400kr

Stil krav til grovfoderkvalitet

- Optimal gødning og mineralforsyning (konsulent).
- En blanding/sort der passer til jordforholdene (konsulent).
- Vanding og dræning (landmand/samarbejdspartner).
- Slæt tidspunkt – brug værktøjer (landmand/konsulent).
- Korrekt snitning – meget kontrol (landmand/maskinstation)
- Optimal lagring – meget kontrol (maskinstation/landmand)
- Rigtig udtagning – rigtige udstyr (landmand)

3. Indsatsområde – Arbejdsrutiner

- Pas køer i stedet for at lave markarbejde.
- Rutiner kan ændres – hvorfor gør du som du gør?
- Arbejdsgange kan forbedres og prioriteres:
 - Ex. Køb halm leveret ,i stedet for at bruge meget tid på at bjærge det og alligevel lagre det dårligt, så der er meget spild.
- Ændre opstaldning – spar tid ved udlicitering.
- Uddelegering af opgaver – så de rette gør det der giver mest værdi.

Få nye øjne på dine arbejdsrutiner

Andre emner fra projektet

- Bliv bedre til at handle kraftfoder mm.
- Sænkning af kælvningsalder.
- Større udbytte af grovfoder (god kvalitet).
- Dyrke proteinafgrøder (køb mindre kraftfoder).
- Dyrke afgrøder som man er god til, køb andre.
- Samarbejde med planteavler/kviepasser.
- Ændre finanseringsforhold.

Brug data til styring af din bedrift

- Brug tid på at gennemgå dine tal for din bedrift.
- Diskuter med fagkonsulenterne om forbedringsemner på din bedrift (stald – mark – økonomi).
- Hold mindst et tværfagligt møde om året, med afklaring af næste års produktion og samspil imellem mark/stald.
- Få lavet en strategi for indsatsområder og følg op på dem.
- Stil krav til dig selv – om ledelse og styring af bedriften.

Stiller du de krav der rykker?

- Hvor kan du reducere din fremstillingspris?
- Hvad stiller du af krav til din rådgiver?
- Hvad stiller du af krav til medarbejder/samarbejdspartner?
- Hvad stiller du af krav til dine styringsværktøjer?
- Hvornår sætter du mål og følger op på dem?

GØR DU ALT DETTE?